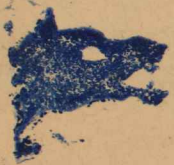
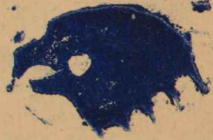

LOUKE

NO. 2

LOKKE

Tartu Skoutide Mõelva
I Rühma ajakiri

N° 4 Tartus, veebruar 1924. N° 11

Lugu.

Lained pikemaast tööst. Autori illustatsioonid.

Õine valvekord.

Päälis ise oli valvejõrges teine välivalvur ja valvepunkt asus kirdepool laagert, kohe järve ligidal.

Uue lõrkevalvuri äratanud, sammus päälis valvejõrgesse poole. Õõ oli tihendune ja paks kaste-koid kallis rohtu, mille võigas külmus läbi saabastege ulatas. Viiekümnenda sammu järele peatas ta ja vilistas tasa; mõne silmapilgu järele ilmus ämarusest tor ette senine valvur, adjutant.

"Kuidas valvamine läheb? Kas midagi kuulda-näha on olnud?" küsis päälis keppi vastu võttes.

"Korras kõik. Midagi kahtlast ega isäralist

ei ole märganud. — Valvamisega olen juba harjunud. Olen küllalt ööaegadel valvanud, kui sinu kalle ja vähki olen süüdmus. — "Ih, head ööd!" Sa saluutas ja laurus kürel sammul.

Päälis jäi üksi. — Öö oli tume ja häältevaene. Kaugemal heinamaal säristasid räägud ligemas umbruses aga, kus pöösad ja puud maaga ühes murtas mügermuseks kokkusulasid, põnud mingit häält kuulda.

Et liikmeid ööjäheduses paenduvad hoida, sammus päälis valvejoonel edasi tagasi, vahel ka jõrgmise valvuri, übaseeliga skandiga kokku puutudes. Vahet vahel seisatas ta, kui arvas mõnda ööhäält kuulvat, ehk peatas et vaadata terasemalt ja niussikeste luuleli-toredat roherat sära märgas rohus pöösaste all. — Siis kohisesid puulehed tasa, tuli öösine tuulehoog, mis udu vähe laiali tõrgus ja päälisule õige toreda maalilise vaatepildi andis: üle järvekaela paister ühesa ühetasaselt leeviva lõrrega valgustatud laager. Siis valdas uuesti kaldad, veel tihedamaks muutudes. — Kaugemalt, külast, kajas tumedalt kumisedes koerte haukumine, mille järele ka metsavahi koerad kilvama hakkasid. Siis vihisesid põivi üle järve kolm metsparti kürel lennul: vist oli saasiluurau

AUG. PEERNA

saarmas või hiiliv rebane neid kohutanud.

Päälis seisatas kaldal ja vilistatas, et kontrolleerida valvurite valvsust. Talle vastas silmapiltselt rebasesalga valvur, siis kostis öökullisalga valvuri vile, siis kaks vile korraga kuni kahessanda, kotka, vastus üle järve ergalt kuulatava päälise kõrvu ulatas.

Veel möödus tükike aega, siis kostsid laagripoolt tulevad tasased, ettevaatlikud sammud, varsti helises ka tasane vilesignaal:
v v - - v v (morsetõrkestiku küsimismärk)
Nis välisvalvur oli kohale jõudnud, päälisest vabastama.

Esimene vihmasaade.

Tuba hommikul oli rõhuv kiirenes ja kõik ilmamängid ennustasid vihma. Hommikused hoogsalt tõusvad suitsuparva udupilved ja keskhommikuses taevaäärele kogunud käärlised pilverangad, pääsukeste madal lend metsavahi talu pool järvepinna, kalade sage "mängimine" järvepinnal ja ka peole tihti korduv kassi-hääl "va-öö" - need kõik olid tulevase vihma kuulatajad.

Kägärlised pilved koondasid end rõngasse, silmapüüvalt aegamööda ülespoole nihkudes. Lõunaparru tervis loodetaeva pilvestiku must võõt, mis kiiresti tõusis. Segajalt võis ta sinikasmustel pinnal näha helgatavaid rohekasvalgeid tsirklaare.

Juba hommikust saadik olid poisid tegevusesse käsutatud, et vihma vastu enesekaitset korraldada. Esimene asi oli nimelt põ-

letismaterjali hoidmine. Kõne poisid käsutati järve lügasid katsuma, mis paarisaja meetri kaugusel laagrast järvelahes lugemata arvul kasvavad lügadest tehti kood ja kübudest ning lepa-teivastest katused haohurikutele, mis telgide alltoele olevatesse külgedesse kanti. Tõsteti ka telginõudeid sealt küljest, et haod oles telgist kättesaadavad. Siis tehti laokübudest ka tuleasemetele katused ja süvendati tuleasemete ümber olevaid kraavikesi, et kaitsta tule vee eest. Ja toimistustega valmis saades oodati rahuliselt, kuid teatava põnevusega pilverauka, mis kiirelt lähenes, väkru heites ja kõvasti kõmistades.

Aeg jõudis juba lõunast üle, kui ligi-

vat ja haljasspestud maad ja metsa, veest nõretavatele laagritelksiolele iseäranis maalilist välimust andes. Kuid varsti kadus päike uuesti pilve alla.

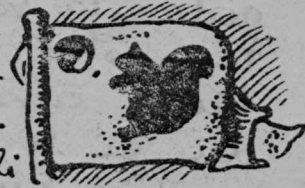
Vihma laskes rorisid poisid telkidest, liismeid sirutama ning õhtu ja öö vastu valmistama.

Ja punkt kell kümme kostis päälisku vilehõäl mis kutsus sroute ühisele lõkkejutule.

Vihmane päev.

Tärgmine päev oli hall. Täevast varjased tormes uatuses paksud pilved ja pea ~~ohelpidamata~~ nirises sealt vihma. Ilm oli jahne, ~~min~~ põhjuses niiskus ja vali tuul. Telksid püüavad kraavisesed olid täidetud veega ja igal pool läbi terve laagri nirisesid veejäkessed järve poole.

Süüski olid poisid lõbusas tujus, isegi pealt lõuna, kui vihmane oli olnud juba pool päeva. Telkidest kuuldi elavat kõnerõminat ja naeru, viimast iseäranis Orava salga telgi alt, kus kutsus seda esile salga päälisk, kes tema le omase andekusega deklameeris naljapalasisid. Sinna telki oli naabritelksidest ka suur hulk

sevate kogunud. Laagri teises otsas, liivede telgis, oli juttude vestmine Kõsil, seda tunnistas ühes healevõla kesk vaikust. Mõnes telgis oldi ägedat lahingut loomas muulandadel - male ehk dampkaga. Siis esinesid Kotkasalga skondid rea kvarteti lauludega, millele üsmeelne kiitv käteplagin järgnes.

Ja lõpuks tulid Rebasesalga poisid õige huvitavale mõttele, mis kõhe tervele laagriule välja kuulutati: "Missugune salk tahab Rebase salgaga malevõitlusesse astuda. Võistlejad ainult kaks salka korraga ja tehtud käigud antakse hüüetega teada!"

Teade ajas telgialused liitvele. "Külalised" ruttasid Kõsi otsiti üles muulandude ja seati üles malendisi.

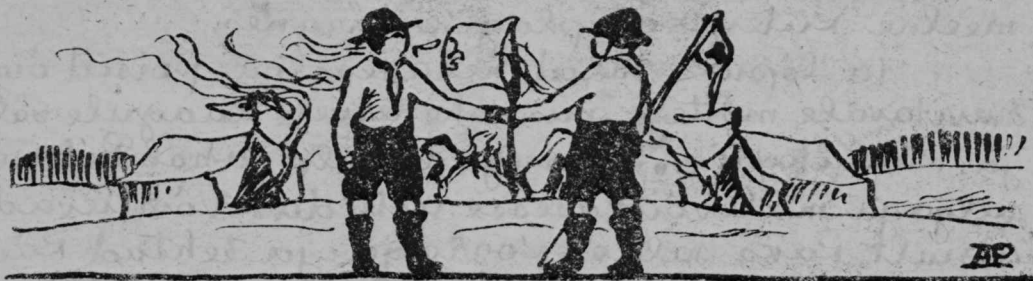
Esimesena vastas rebaste väljakutsule Karu salk ja algasid vastastikküsi hüüded, mis teatasid raadiotelegrammidena tehtud käike, mida jälgiti elava huviga kõigis telkides. Kolmekümne käigulise heitluse järele langes võit rebastele. Kestis käteplagin võitja auks, kusagilt telgist hüüti kooris: "Rebase salk - uu - har - hipp!" Millele vastasid teised salgaol vastu hüüdega.

Selle mängu järele algas päris tõsine turniir salkade vahel, mis kestis kuni õhtuni, mil päeva tegevus pidi lõppema.

Sakkamata vihma sunnil jäi pidama
 ka selleõhtune lõrkejutt ja heidet varem
 puhkama.

Lõppes omapärane päev.

Sugiperua

Lõkke laul

Vold. Klümand.

p. *mf*

See-gi, lee-gi lõ-ke-ke, lõ-ke-ke, lõ-ke-ke! loita

*) selle tahti asemel laulda: I heales: si-re do si
 II heales: re-re mi mi

f *mf* *p.* Rahulikult *mf.*

ergalt, loita ergalt üles, üles! Tule veelte pehmes süles

laulab lõrre laulu raaxe. Tõuse, tõuse lõrre

f. Käsivalt kõrgemale! Tõuse, hüppa üles nähtavale! Hüüja
Paheliselt mf

soojust, heida helki, kanna soojust meie

f helki! *p* Soojust, valgust meie tel ki!
f

Kivi tuleb kevade.

Chz.

Tuleb kevade läh'me laagrisse ilusasse metsa; teema ülesse loitva lõrkesse laagri keskele. Siis puude vahel sirine, kui mureis lillene, meil lehvib lipune. Selle ümber koguvad kõik laagris olejad ühisesse ringi. Lõbus elu, pole valu kellegilgi kaebada; rõõmus meel, laulab keel igalühel raasa. Laulu viis kõlab siis üle metsa; seda kuulab lindori sääl evsa pääl. Öhtu vilu ei riku ilu; meeltest, keeltest ei rosta mitte, vaid laagri jutt sumiseb neis. - Taha õhk, siis ei ohk puulmata jääb; selle tõke - pragisev lõke laagri keskel.

Päike radunud, ammu maandunud, silma piiril. Juttude kõmin, salalik sumin, radunud laagriost. Öine vaikus... leht ei liigu, oos ei rügn... magab kõik... Mõnus uni on hommikuni. Hõõra veel õõ ei muutu, lõke ei ruutu, edasi loidab; idast ju koidab valdjas kuma. - Illegi sund rahulist und rikkumas pole. Lõmmis on pikk. Magagu veel, saab rõõmsamaks meel. Las tõuseb päike ja vaadab läike üle maa; küll lindude viis teid äratab siis ilusast unest. - Mis lõbusam veel see tuleb alles eel kui algavad mängud; neil vahet ei ole, puudust ei tule, nusi on palju!

Alles öhtu eel on kodusel teel väsinud

Vaade tagasi.

Chz

Oli kevadepoolne talv, kus päevad õige avaraks paisunud. Saatsin neid samuti pooliti surmeks lüües mööda, sest kindlat midagi polnud teha, pääle naturese roolitöö, millest peaaegu muusetadagi ei saanud. Ja kui inimesel töö ja töökava puuduvad, siis muutub ta looderiks nii ka mina. Tööta olles tundsin ääretut igavust ja katsusin sellepärast kallid päevi kõige lihtsamate abinõudega surmata, et ainult igavusest pääseda. Kulkusin linnas ringi käisin süin ja sääls kuni päev läbi. Ohtel tundsin küll ääretut põlgtust selle rumala ja põhjusetu hulkumise üle, kuid mis "lõnnu om lõnnu" ja järgmisel päeval samasugune aja surmamine.

Ma võib olla ei nuriseski ja võib olla keegi arusaaja inimene ei teeks seda, kui ma vähemaltki väljas oleks tähele pannud. Kuid käisin nagu oleks midagi taga ajanud. Ei pööranud tähelepanu ühegi vaateavale, ürisildi, tänava nimelaua, tohtrite ja advokaatide ustesiltidele ega ka millelegi muule asjale mis väljas oli või sündis. Silmad, võib olla, et nägid kuid peajusse ühtegi telegrammi ei saanud. Ainult liikumine ja sõidu tärinad olid mu ümber. Käisin ka ise nii, et kui mõnele vastu jooksin, ei taapanud

mitte „pardon“ ka ütelda, edasi issa, ei tea kuhu. Kuhu aga võisin või pääsesin sinna läksin ka, kasta halb või häa oli sellest ei vaatanud. Kuid nüüd näen ja tänan õnne, et mitte kusagile minni otsa ei kukkunud.

Isa juhtunud siis ka igasuguseid tutvusi mitmesuguste poistega, igalpool käies. Muresseas tutvusin mõne skaudiga, kelle vastu ummalast pääst kartust, viot auvartust, tundsin. Venolega suurt tegemist ei teinud, elasin omaette igavalt ja tühja elu.

Kuid kchel õhtul rääkisid küll kuu-
nis pika jutu säärasst tõugu mehega naha, või õigemini, rääkis tema minuga, sest alustaja oli tema, nimelt piirdis tema mulle auru pähe rääkida, et ma skaudis astuksin, kuid polnud sellest veel andsi näinud. Siidasin isitss küll vastu, kuid läbi ja läbi nõrk veel enese üle valitsema ja ise otsustama õhu siis ja päendusin varsti kuhu paenutati. Siidametunnistuse hõlalt ei loornud ma kuuldavale tulla, ehk mõnesümne minuti pärast seda süüsi kaheltesin, - see olis viot kihidalt õlnud, et sa ei kõlba skaudide hulka! Süüsi poleks viot ka see midagi mu vastuajamise aidanud. Olessin talle seda ütelnud, kui ta küsinud oles. Kujutasin ette skoute, nagu viot õlin õlnud, ja ennast - palju näis vahet olevat meie vahel. Võimatas arvasin ennast cord

skoutide seltsist leida. (Sama te arvult nagu
kujutasin.) Iuid miid oli tarvis vastata mõ-
nile küsimusele mis minusse puutus ja kuulsin
meelde öeldavat, et oled skoutide L. ... mu, et
on häa päälis j.n.e.

Oless vist kohane elnud rõõmustada, et lin-
na peasegu pettuse kombel pääsesin, mis enne
võimata näis olevat. Iuid ma ei rõõmusta-
nud mitte põnnugi, olin millegi üle umbusa-
likus saanud ja tundsin tumedat viimdist
skoutide üle. Tahetsesin siis, et ei küsinud
midagi järele, et mis on õieti scout või mis
pärast nad on ja mis tahavad nad saada
sasta, kuhu nad püüavad ja kui laugel
on nad jõudnud. Aga kuidas või saagi ma
sarnaseid küsimusi talle ette panna saata,
oless küll tein kohes elnud mulle neid cu-
ne seletada ja siis küsida, kas ma need selts-
sis taham töötada. Iuid ta katsub ainult,
et saas augu pähe rääkida, et tein skou-
dis astus, saagu pärast mis saab. Mäle-
tan, et ta ütles ainult, et palju on neid
kes tahavad skoutides astuda, kuid .. saa
vastu võtta, sest ei ole vanemaid neipetju
kes õpetaksid. (Oless pidanud jällegi õn-
nelis olema, et mind võeti.) Ja ka seda
ütles ta, et siis võid skouti vormi saada,
kui exami ära teed. Sellest ei leidand
ma aga ühtegi tunnistust nende lequobst
ega puütetst.

(Pöör.)

AUG. PECK

Oo, õõ, ära laula nü!...

Oo, miks laulad murrasti
ja nii ime kurvasti?
Miks minutad lehti puul?
Miks õnasti õõtsub teul?

Oo õõ, ära laula nü
ära mita murrasti!

Ole rahul seezi tund
läse näha mul niid and

Õõ, miks valgust mustatad,
iluidud kuutatad?

Miks teod külma ja vilu,
matad, rätad rõõu ilu?

Oo, õõ, ära laulagi,
ära mita murrasti!

Jäta laul ja sulle suu
mita rahul magav puu!

Paul Tildsep.

Lainel.

3. Jätkudes kingleb libedast
huhkil laemil laevare.
Libus lõbus lõõre
lulak laulu lahvasti.

Tulide rõlu kallastele kügu
kallid künis laevare.

Laula laulu linnuse,
lauldes lõbusalt liigu!

Paul Tõldsep.

Lõhkuu hobuse. Ei tohi hobusele, teda seinni
võtta tahtes, mitte vastu jooksu, vaid teda ene-
rest mööda lasta, tagant järele jooksu ja kül-
jepselt liginedes ehjad haarata.

Peavalu. Iseloomu rütmiliseks masseerida
(seda peab tingimata teino tegema!); sääremar-
jatele pandagu voodis lamades külmad kom-
pressid, samuti pööra poole. Peal sügeda tiheda
kammiga, mis liigub värvilise peanaha all.

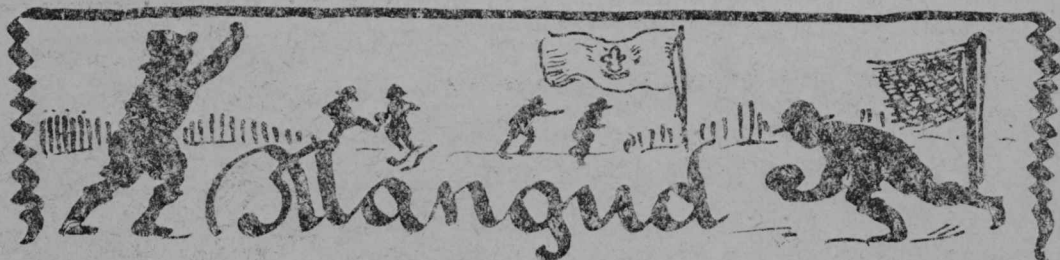
Puru silmas. Tassuratiini nurca nelja-
kõrre kooku pannes teha teravõlne
kolmnurk (v. koonus), millega pöörata
silmasid välja pühkida, teise käega lau-
gu tõstes (Puru pühkimist peab teino isie toi-
metama!)

Verejooks ninast. Külmad kompressid
ninale; tõmmata ninasse külma vett; lama-
da selili.

Külmetamise korral juba kuuma pärna-
õli või vahana (vaarisa) vartest lesta-
tud vett, mille hulka seelata (ühel

teeklaasi täis vee kohta) supilusika täis mett.

Põletatud (keeva vee ehk tulega) kohale püüda-
gu kaabitud kartulit ehk kaabitud sepi.
Põlevat õli (petroleumi, parafiini, denaturee-
ritud piiritust) tuleb kustutada liiva, tuhaga
ehk mõne muu pulbrilise aine peale rapu-
tamisega, mitte veega, sest õli, olles kergem
veest, voolab siis veega ühes laiali, kuna ta
seal juures vee pinnale kerkides edasi põleb.

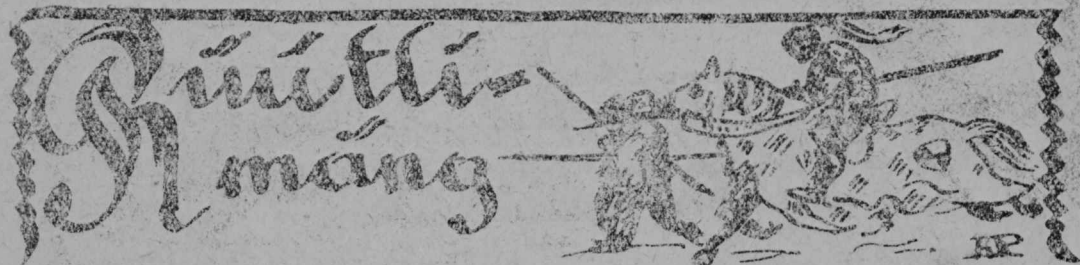
Püüa, põgene!

Mängijad moodustavad võimalikult suure ringi, paarikaupa üksteise taha seistes, iga paari vahet mitte alla kahe meetri (et oleks igal pool vaba jooksu võimalus).

Kõrs mängijad (x ja o) jäävad ringi keskele. Mängu alguses loositakse ära, kumb neist põgenema, kumb tagaajama hakkab.

Juhataja mänguandel algab jookse, ringi sees ehk ligidases ümbruses, kus juures tagaajaja teist kinnivõtta (käega külge liüa) püüab. Samasol korral saars endine põgeneja tagaajajaks. Põgeneja võib ennast aga hädakorral päästa,

asudes mõne paari (näit 4 ja 2) ette. (Selleks kasulikum jostata ringi sees.) Kui põgeneja paari ette on asunud peab paaris tagajajad (2) hakkama endist tagajajajat tagajajama. Mängu siht on tähelepanu ja stauustis või me kiire tagajajamise arendamine. (Tagajaja peab iga silmapilk valvel olema, et võiks uue tagajajaja kiirel ilmumisel kiiresti põgeneda. Mäng võib kesta vahetpidamata, kuni mängukirnu raugemiseni.

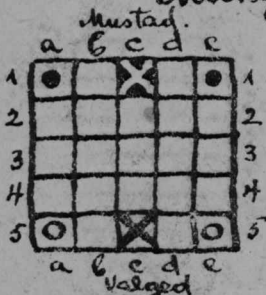

Käesolevaga teeb oma tutvustamisviisiidi mudne "Rüüthimäng", mis sündinud vabas looduses, lõxse ääres 1923.

Mängitakse 5x5 ruutulisel ruutlaual, kes jures ei ole tarvilised rüüjad (must-valged) ruudud, kumbagi poole ühe rüüthi ja kahe oda-mehega - ühel poolel mustad, teised valged. Mängumümpudero võivad olla male ehk damka mümpud, mängides harilisel rüüjul ruutlaual. Vabas looduses võib aga mängida nõõrist ehk viisaraakesest kokasestatud ehk liivali joo-nistatud ruutudel, sellejures mümpudero tarvitades märgitud mümpulke, mis maasse toigata saab. (Vähides tees vahet kooritud ja

koorimata puu.)

Mängu säädused olene järgmisest:

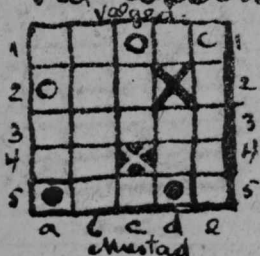

Joon. №1.
Rüütlauud mängu alguses.

Rüütel (X X) võib astuda serviti teise ja üle teise kolmandasse rüütli (näit. c+d ehk c→e) ja nurgeti üle teise kolmandasse (c₁ → e₃). Liikumine on tal terve mängu kestel vaba igas sähis. Odamees võib ainult serviti teise (a↔b ehk a₅→a₄) astuda. Weid käike võib ta teha ainult

kahel poole kõrvale ja ette poole, mitte kunagi aga oma serva poolsesse ruuduritta tagasi. Vastase nupp liüakse mängust välja, kui käik tehakse vastase nupuga täidetud rüütli. Võidak see, kelle odameestest üks enne jõuab vastase serva, ehk kes suudab vastase mõlemad odamehed (ehk ka rüütli) mängust välja liüa. Kui jäetasse loomise võimalus tarvitamata, saab vastane ühe käigu oma kasuks. Kui rüütel on kitsikusesse, s.o. samasesse seisuperda aetud, kus ta saaks vastase odameest liüa aga liükes satub vastase tule alla, siis saab vastane kaks käiku oma kasuks. Üks käik on vaba, mistahes nupuga, ja teise käiguga peab rüütli kitsikusest vabastama (astudes kitsikuses hoidjaga).

3ga mängu alustab valge rüütel (värvid loositakse välja).

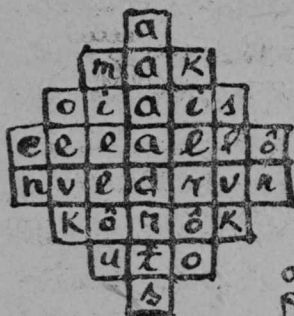

Ülesanne №1. Valged: R c₄, O a₂, O c₁; Mustad: R d₂, O a₅, O d₅. Mustad algavad ja võidavad viienda käiguga.

Aug. Perna

✓ Soorises viig. rüütli nähad on vahetatud. 19.

Ülesanded.

Ruutuülesanne N°1.

Antud tähed nii muutudesse ümberpaigutada, et järgmised sõnad välja tuleks:

1. häälik
2. puu osa
3. mida valmistab hää skout oma emale
4. Uhe Euroopa riig; päälinn
5. Talvel meil viikijad linnud
6. ja 7. töiduvaine
8. häälik. — On sõnad öieti väljaarvatud, annab teadmise rida alt ülespoole lugedes ühe aja kirja kahekorolise nime.

A. P. o.

Seated.

Rühma tegevus algas peale suvevaheajaga 27. VIII 1923. — Trt. & P. S. näitusel 31. VIII — 4. IX. olid ka I. R. spordid korrespondentide tegevuses. Näitusel, skoutide paviljonis, esines välja paneruga sk. A. Peerna; nimelt loodusest joonistatud õitaimede koguga. — 11. IX. 23. valiti laekunust pääl Siibachi asemille päälkuss tug. Peerna, abies C. Lipping, van. sk. V. Kliimand. Samases koosseisus püsis staap oktoobri lõpuni, kus päälkuro valiti V. Kliimand, abies C. Lipping, van. sk. A. Paabo.

Uuel aastal on elavamad tegevust märgata. Seminari spordi ringiga koos tehti sem. õue ühisütee ja kord nädalas on sem. saal rühma tarvitada, kus siis mängitakse ja võimeldakse, — Maleva korrald. Käsitöö kursustest võtab hulka I. R. skoute osa, samuti on skm. Sings pidanud ka loenguid ühisüteesest abiist, ühes praktiliste näidetelega.

Tartu Maleva sügisest spordivõistlusel sai I. R. II. koha (punktide järel) I. R. skoute poolt seati seal järgmised uuel rekordid üles: Oda 39, 97 m. — R. Täkker ketas 33.00 m. O. Roots. Viikete auhinna (kettahelju Kyju) oma. I. R. sk. 2. Vasar.

Lõhe N° 4 sisu: laagris — A. Peerna. Lõrre laul — V. Kliimandi viis A. Peerna sõnadele. Kui tuleb kvade — Chs. Skoutide vastla laul — V. Kliimandi viis P. Tõldepa sõn. Vaade tagasi: Chs. Lõinil 15 00 00 ora laula nii — P. Tõldepa. Mõnesugust. Mänguol. Rühmit. Lõinang. Ülesanded. Teated. — Kaanepilt ja kõik joonistused selles numbris (Kaks neist erilehtedel) Aug. Peernaalt.

Väljaandja Tartu sk. Maleva I. Rühm. Peatoim. Aug. Peerna
Päljundatud Trt. Öp. Sem. opalographil.

